

REVOLUCE V ITÁLII 1831

A RAKOUSKÁ VOJENSKÁ INTERVENCE¹

Daniel Martínek

1 Úvod

Itálie nebyla v první polovině 19. století jednotným státem tak, jak ho známe dnes. Na Apeninském poloostrově se v takzvané době předbřežnové, tedy v období od konce napoleonských válek v roce 1815 do revolučního roku 1848, nacházelo několik nezávislých států. Papežský stát a vévodství Modena a Parma, ve kterých došlo v roce 1831 k vypuknutí revolucí, byly z těchto států nejzaostalejší. Životní podmínky zdejšího obyvatelstva byly ve srovnání s ostatními evropskými státy žalostné a nespokojenost poddaných každým rokem logicky narůstala. Najevo ji dali až pod vlivem francouzské Červencové revoluce roku 1830. Na počátku února 1831 obyvatelé severních provincií Papežského státu, takzvaných *Legazioni*, inspirováni úspěchem revoluce ve Francii a povzbuzeni interregnem ve vlastním státě po smrti papeže, otevřeně povstali proti vládě v Římě. Díky zásahu rakouské armády však bylo povstání v Církevním státě již během března potlačeno, a stejný osud stihl i revolucionáře v Parmě a Modeně.

Tato studie se zabývá průběhem revolucí ve třech výše jmenovaných státech střední Itálie, zejména pak děním v Papežském státě, které mělo nejdalekosáhlejší důsledky na politický vývoj Apeninského poloostrova. Ačkoli revoluce roku 1831 představovaly velmi krátkou epizodu v historii italského národa, svými důsledky přispěly k rozvoji politických snah v rámci Risorgimenta a tím z dlouhodobého hlediska i ke změně politické mapy Evropy.

Průběh italské revoluce v roce 1831 je v české historiografii stále neznámé téma, proto je cílem této studie detailně analyzovat tyto události ve střední Itálii a poskytnout českým čtenářům vhled do této zajímavé kapitoly dějin italského Risorgimenta. Kromě příčin, průběhu a neúspěchu jsou vysvětleny i důsledky revolučního kvasu z počátku roku 1831.

¹ Tato studie byla napsána v rámci projektu SGS-2018-018, který autor realizoval na KHV FF ZČU.

2 Vývoj střední Itálie do roku 1831

V letech 1814–1815 proběhl v hlavním městě habsburské monarchie kongres, na kterém byla řešena budoucí podoba Evropy po napoleonských válkách. Hlavní myšlenkou kongresu bylo vytvoření geopolitické rovnováhy mezi státy tak, aby vznikla mocenská stabilita v Evropě, která by zajistila trvalý mír.² Diplomaté na tomto „tančícím“ kongresu čelili mimo jiné několika teritoriálním otázkám. Jednalo se o území dnešního Polska, Saska, Nizozemí, Belgie, Německa a Itálie.³ V rámci Apeninského poloostrova měla Závěrečná akta Vídeňského kongresu zásadní význam: došlo k opětovnému rozkladu Francií připojeného území a Italského království na několik italských států, jejichž správa měla být – v souladu s myšlenkou kongresu – navracena do rukou původních panovnických dynastií. Rozhodnutí kongresu bylo pozitivním výsledkem pro Rakouské císařství, neboť získalo dominantní postavení na poloostrově. To bylo dáno nejen držbou Lombardska-Benátska, které bylo pod přímou kontrolou Vídně, ale také rodovou spřízněností s několika italskými vládci, mimo jiné právě s Františkem IV. Modenským a Marií Louisou, vévodkyní z Parmy.⁴

Na tomto diplomatickém úspěchu měl největší zásluhu rakouský ministr zahraničí Klemens Wenzel Lothar Nepomuk von Metternich, který během kongresu usiloval o bezvýhradný vliv Rakouska na poloostrově. Ten však považovala za svou sféru vlivu také Francie, a proto se po celou dobu předbreznovou snažila zlomit rakouskou dominanci. Itálie v tomto období představovala politicky nejednotnou strukturu, která – přestože byla součástí postnapoleonského evropského státního systému – ztělesňovala díky svému uspořádání v podobě malých států snadný cíl mocenských aspirací silných evropských mocností, v tomto případě Francie a Rakouska. Francouzské zájmy se týkaly zvláště severní a střední části poloostrova. Zejména od roku 1830 s nástupem Červencové monarchie, jejíž zahraniční politika se vyznačovala větší asertivitou než u předchozích pařížských vlád, docházelo mezi Rakouskem a Francií k diplomatickým střetům kvůli vlivu na Apeninském

² WEBSTER, Charles Kingsley: *The Congress of Vienna 1814–1815*. London 1919, s. 74–76 a 92.

³ JARRETT, Mark: *The Congress of Vienna and its Legacy. War and Great Power Diplomacy after Napoleon*. London 2013, s. 96–143.

⁴ SMITH, Denis Mack: *The Making of Italy 1796–1870*. New York – Evanston – London 1968, s. 25; SCHROEDER, Paul W.: *The Transformation of European Politics 1763–1848*. Oxford 1994, s. 568–570.

poloostrově. Jednalo se především o vliv v Římě jakožto hlavním městě druhého největšího italského státu a sídle hlavy katolické církve.⁵

Do roku 1831 přijímalo obyvatelstvo vévodství Modena a Parma konzervativní vlády svých panovníků s nelibostí, aniž by se uchýlilo k významnějšímu vyjádření odporu vůči nim. Tajné liberální skupiny operující na modenském a parmském území se neodvážily k žádné akci, možná také proto, že čas od času došlo k odhalení jejich členů a byly proti nim vedeny procesy. Nejznámější z nich je proces z roku 1822 ve městě Rubiera, při kterém bylo obviněno více než padesát členů karbonářského hnutí, z nichž nakonec devět bylo odsouzeno k smrti. Až nástup orleánské dynastie ve Francii v červenci 1830 a vyhlášení takzvaného principu neintervence francouzskou vládou na konci následujícího měsíce byly pro liberály ve vévodstvích impulsem k veřejnému vyjádření nesouhlasu s danými politickými poměry.⁶

Situace v Papežském státě byla závažnější než v Modeně či Parmě. Rozhodnutím Vídeňského kongresu byla obnovena dřívější moc papeže nad územím stejného rozsahu jako před rokem 1796.⁷ Po restauraci papežovy moci v roce 1815 byla politika římské vlády řízena Ercole Consalvim, státním sekretářem v letech 1814–1823, jenž měl díky své účasti na kongresu ve Vídni velký podíl na obnově Papežského státu a který byl faktickým vládcem Říma až do smrti Pia VII. v roce 1823. Klíčovým aspektem Consalviho politiky bylo zavedení nezbytných reforem. Kardinál si byl vědom toho, že obyvatelstvo poznamenané myšlenkami Francouzské revoluce a Napoleonovými inovacemi nepřijme s ochotou reakcionářskou papežskou politiku. Aby předešel hrozbě vypuknutí revoluce ze strany liberálů, kteří byli aktivní na celém území od Bologně po Řím, snažil se v zemi zavést reformy, které by uspokojily poddané a zajistily tak všeobecný klid a stabilitu. Na jedné straně zachoval modernizační prvky z francouzské éry, na straně druhé pak obnovil ty aspekty starého režimu, které měly upevnit papežovu moc a chránit jeho zájmy v provinciích.⁸

Consalviho úsilí upevnit centrální moc a zavést nezbytné reformy bylo doprovázeno trvalým bojem s příslušníky *Zelanti*, reakčního křídla římské vlády. Právě *Zelanti* svým vlivem docílili toho, že do nejvyšších správních úřadů byli jmenováni zástupci kléru, což především v *Legazioni* (provincie

⁵ COLLINGHAM, Hugh A. C.: *The July Monarchy. A Political History of France 1830–1848*. London 1988, s. 186.

⁶ BEALES, Derek: *The Risorgimento and the Unification of Italy*. London – New York 2002, s. 44.

⁷ JARRETT, M.: c. d., s. 136 an.

⁸ PETROCCHI, Massimo: *La Restaurazione, il Cardinale Consalvi e la riforma del 1816*. Firenze 1941, s. 53.

Bologna, Ferrara, Forlì a Ravenna) vyvolalo antipatie vůči římské vládě.⁹ Snížení či dokonce eliminace vlivu duchovenstva v provinciích se později staly jedním z hlavních požadavků tajných společností a sekt. Postupem času se požadavky liberálních skupin stupňovaly a zahrnovaly zavedení konstituční vlády, rovnost před zákonem a garanci základních občanských svobod.¹⁰ Do roku 1831 se jednalo o snahy utajovaných organizací, jakými byly Karbonáři, Guelfi či Adelfi, které nepředstavovaly významnou hrozbu pro papeže. Jejich akce byly v tomto období nekoordinované, římskou vládou vždy lehce potlačené a rovněž počet členů těchto organizací nedosahoval takového množství, aby mohla být realizována otevřená vzpoura.¹¹ Přesto jsou zaznamenány lokální konflikty mezi příslušníky těchto organizací a papežskou policií, v druhé polovině dvacátých let pak došlo dokonce k několika osobním útokům na zástupce římské vlády.¹²

V srpnu roku 1823 zemřel Pius VII. a Consalvi opustil funkci státního sekretáře. Ačkoliv měl v rámci svého reformního úsilí v Papežském státě značné úspěchy a také podporu části římské vlády, nepodařilo se mu plánované změny dokončit. Během pontifikátu následujícího papeže bylo veškeré Consalviho reformní úsilí potlačeno, když Lev XII. anuloval většinu změn zavedených do roku 1823. Jeho světská vláda se nesla v duchu reakce: byla zesílena autorita kardinálů, církevním představitelům byly rozšířeny imunity a privilegia, vzdělávací instituce byly převedeny pod přímou kontrolu církve a na úřadech a univerzitách směla být používána pouze latina. Na druhou stranu nový papež dokončil daňovou reformu, která měla stabilizovat státní rozpočet. Přesto byla finanční situace Papežského státu na konci pontifikátu Lva XII. v roce 1829 horší než na jeho počátku.¹³ S příchodem Lva XII. rovněž započalo období tvrdé perzekuce tajných liberálních organizací, k jejichž nárůstu došlo v důsledku protireformní činnosti papeže. Ke konci vlády Lva XII. se situace v Církevním státě zhoršila natolik, že Svatý stolec začal mít obavy ze ztráty kontroly nad svým územím.¹⁴

⁹ REINERMAN, Alan J.: *Austria and the Papacy in the Age of Metternich. Between Conflict and Cooperation 1809–1830* (dále jen *Austria and the Papacy I*). Washington 1979, s. 36–37.

¹⁰ DITO, Oreste: *Massoneria, Carboneria ed altre società segrete nella storia del risorgimento italiano*. Torino–Roma 1905, s. 192–197.

¹¹ Tamtéž, s. 301.

¹² FARINI, Luigi Carlo: *Lo stato romano dall'anno 1815 al 1850*. Torino 1853, s. 19–22.

¹³ REINERMAN, A. J.: *Austria and the Papacy I*, s. 127–128; FARINI, L. C.: c. d., s. 387 an.

¹⁴ WOOLF, Stuart: *A History of Italy 1700–1860. The Social Constraints of Political Change*. London 1979, s. 264.

Řešení této kritické situace však již nebylo úkolem pro Lva XII., jenž v únoru 1829 zemřel, ale pro jeho nástupce Pia VIII. a státního sekretáře Giuseppe Albaniho. Těm se podařilo udržet situaci pod kontrolou a předejít vypuknutí revoluce. Tohoto stavu docílili navzdory nástupu liberální vlády Ludvíka Filipa ve Francii v červenci roku 1830. Tuto změnu papež neochotně toleroval, přestože se obával rozšíření revoluce do ostatních evropských zemí. Byl si vědom, jakou hrozbu představovala revoluce pro Apeninský poloostrov, zvláště pak pro Papežský stát, ve kterém za současných podmínek jakýkoliv vnější impuls mohl podnítit nespokojené obyvatelstvo k akcím proti centrální vládě.¹⁵ Dnou trpící, téměř sedmdesátiletý Pius VIII. se však vypuknutí revoluce – naplnění jeho největších obav – nedočkal, neboť na konci listopadu roku 1830 zemřel. V Římě bylo třeba zvolit novou hlavu katolické církve.¹⁶

Výběr nejvyššího pontifika byl vždy obdobím nestability, zvýšeného rizika nepokojů a vzniku protivládních spiknutí. Situace v Papežském státě na konci roku 1830 nebyla klidná, demonstrace a výtržnosti patřily na denní pořádek již od srpna, kdy se obyvatelstvo dozvědělo o pádu konzervativní vlády v Paříži.¹⁷ Volba nového papeže tedy započala v čase napětí a nervozity v polovině prosince 1830, kdy se v Kvirinálském paláci v Římě sešlo 45 kardinálů.¹⁸ Ani po měsíci trvání konkláve kardinálové nezvolili novou hlavu katolické církve. Nepokoje, výtržnosti a útoky na příslušníky policie každým dnem narůstaly. Tajné organizace se na svých setkáních stále více zabývaly myšlenkou otevřeného vyjádření odporu vůči Římu. Tato akce měla být realizována s podporou francouzské vlády, která prosazovala princip neintervence, od něhož si slibovala zabránění vměšování konzervativních mocností v italských státech v případě vypuknutí revoluce.¹⁹

Když zprávu o vážném stavu v provinciích obdrželo shromáždění kardinálů v Římě, jeho členové se shodli, že je třeba co nejdříve zvolit nového papeže a tím dosáhnout stabilizace poměrů. První únorový den roku 1831 obdržel kardinál Albani varovný dopis od Františka IV. Modenského, který

¹⁵ REINERMAN, A. J.: *Austria and the Papacy I*, s. 168–169.

¹⁶ DARDANO, Pietro: *Diario dei Conclavi del 1829 e del 1830–31*. Firenze 1879, s. 73.

¹⁷ Komisař v Bologni policejnímu řediteli Arzemu, Bologna, 24. 11. 1830. Archivio di Stato di Bologna (dále jen ASB), Polizia Pontificia, Protocollo Riservato (dále jen PR) 17.

¹⁸ Již na konci listopadu 1830 varoval rakouský velvyslanec v Římě, hrabě Rudolf von Lützow, Metternicha, že v případě prodloužení volby nového římského biskupa může dojít k vypuknutí revolučních bouří. Lützow Metternichovi, Řím, 28. 11. 1830. Österreichisches Staatsarchiv, Haus-, Hof- und Staatsarchiv (dale jen HHStA), Staatskanzlei (dále jen StK), Rom 37.

¹⁹ ŠEDIVÝ, Miroslav: *The Decline of the Congress System. Metternich, Italy and European Diplomacy* (dále jen *The Decline*). London – New York 2018, s. 82.

tvrdil, že odhalil plány na přípravu revoluce.²⁰ V této situaci nejvyšší nouze upustili kardinálové od svých vlastních zájmů a rychle dosáhli shody. Již druhého dne, 2. února 1831, byl papežem zvolen kardinál Bartolomeo Alberto Cappellari, jenž přijal jméno Řehoř XVI.²¹ Když se však zpráva o zvolení nového nástupce apoštola Petra dostala do jednotlivých provincií, bylo již pozdě.

3 Revoluce

Každá ze tří revolucí – v Modeně, Parmě a Papežském státě – byla svým charakterem odlišná. Povstání ve vévodstvích Modena a Parma nebyla svým rozsahem a významem srovnatelná s děním v sousedním Církevním státě a rovněž počáteční vývoj se u jednotlivých rebelií lišil. Zatímco revoluce v *Legazioni* byla jasným vyjádřením odporu vůči vládě v Římě a jejím cílem bylo odtržení se od Papežského státu, povstalci v Modeně ve dnech před revolucí se svým panovníkem Františkem IV. spolupracovali a vzbouřenci v Parmě dokonce Marii Louisu žádali, aby neopouštěla hlavní město.²²

K prvnímu projevu nesouhlasu se stávajícím politickým uspořádáním došlo ve vévodství Modenském. V čele povstání stáli Enrico Misley, advokát původem z Modeny, a Ciro Menotti, dlouholetý člen karbonářského hnutí. První, kdo přišel k Františku IV. s návrhem na nové uspořádání nejen uvnitř Modenského vévodství, ale v rámci států střední Itálie, byl Misley. Představil mu plán, na jehož základě mělo dojít k vytvoření nového státu na konstitučním principu. Jeho název měl být Království střední Itálie a měl vzniknout sloučením vévodství Modeny a Parmy s *Legazioni* a částí Toskánského vévodství. Do čela měl být dosazen František IV. Misley v tomto směru předpokládal, že František IV. bude z této představy nadšen, neboť o rakouském arcivévodovi se všeobecně vědělo, že tajně touží rozšířit svůj malý stát na úkor svých sousedů.²³

Misley svůj plán předložil Františku IV. na podzim roku 1830, v té době byl již v kontaktu s Menottim, který měl stejně jako Misley četné styky s francouzskými liberály a italskými exulanty. Menottioho vize o uspořádání střed-

²⁰ DARDANO, P.: c. d., s. 90 an.

²¹ CHADWICK, Owen: *A History of the Popes 1830–1914*. Oxford 1962, s. 3.

²² Dekret o ukončení světské moci papeže, Bologna, 8. 2. 1831. PÁSZTOR, Lajos – PIRRI, Pietro (ed.): *L'Archivio dei Governi Provvisori di Bologna e delle Provincie Unite del 1831*. Città del Vaticano 1956, s. 63; SFORZA, Giovanni: *Le trame di Enrico Misley e di Francesco IV*. In: *Rassegna storica del Risorgimento*, 4, 1917, s. 410.

²³ WOOLF, S.: c. d., s. 270 an.

ní Itálie se lišila od té Misleyho. Třiatřicetiletý italský patriot chtěl vytvořit sjednocený italský stát složený z té části poloostrova, která byla pod přímou či nepřímou rakouskou kontrolou. Centrem nového státu se měla stát Bologna, ve které by byla ustanovena prozatímní vláda s úkolem jednat o vhodné formě státního zřízení. Menottiho koncept byl pro Františka IV. ve srovnání s Misleyho návrhem méně žádoucí, přesto však modenský vévoda Menottiho koncepci zcela nezamítl.²⁴ Na počátku roku 1831 však bylo Menottimu jasné, že Františkovy obavy o odhalení jeho osobních ambicí byly větší než ochota spolupracovat s povstalci. Přesto v plánování vzpoury nepolevil a pokračoval v přípravách. František IV. o aktivitách revolucionářů věděl, ale rozhodl se nezasáhnout. Až později, z obavy ze ztráty rakouské podpory, se rozhodl proti nim zakročit. Menotti a jeho komplici byli zadrženi a předvedeni před Vojenský soud, na základě kterého byl Menotti vzat do vězení, ovšem jeho spolupachatelé byli za účelem udržení veřejného pořádku a klidu ve městě propuštěni. František IV. byl v tomto okamžiku přesvědčen, že nebezpečí bylo zažehnáno. Když se však dozvěděl, že se k Modeně blíží z Bologně oddíl více než pět tisíc ozbrojených mužů, uprchl i se svou rodinou a Menottim do Mantovy pod ochranu rakouské armády. V nepřítomnosti vévody byla v Modeně vytvořena Prozatímní vláda (*Governo Provvisorio*), zřízena Národní stráž (*Guardia Nazionale*), učiněny změny v administrativě a soudnictví, zrušeny některé daně a cenzura.²⁵

Prozatímní vláda byla vytvořena také v sousedním vévodství Parmském. Stalo se tak poté, co Marie Louisa opustila ze strachu Parmu, když povstalci začali přebírat kontrolu nad městem. V případě tohoto vévodství nebyly počáteční protesty namířeny proti panovníci, ale proti jmenování rakouského politika Josefa von Werkleina do funkce prvního ministra. Werklein prosazoval silně reakcionářskou politiku, která se setkala s odporem obyvatelstva a učinila ho nepopulárním.²⁶ Marie Louisa žádala svého otce Františka I., aby Werkleina nahradil někým jiným, ale na vídeňském dvoře nebyla její prosba vyslyšena. Rakouský císař se rozhodl pro radikálnější řešení a raději nechal do Parmy vyslat své jednotky.

Rakouská vojenská intervence v obou vévodstvích proběhla bez většího odporu. Na počátku března vstoupila rakouská armáda do vévodství Modena, o několik dní později dorazila do Parmy a během necelých dvou týdnů

²⁴ GRANDI, Taddeo: *Ciro Menotti e i suoi compagni. Le vicende politiche del 1821 e 1831 in Modena*. Bologna 1880, s. 118–121.

²⁵ SFORZA, Giovanni: *La rivoluzione del 1831 nel Ducato di Modena. Studi e documenti*. Roma – Milano 1909, s. 10–11.

²⁶ MARCHI, Adele Vittoria: *Volti e figure del ducato di Maria Luigia (1816–1847)*. Milano 1991, s. 124.

měla obě vévodství pod kontrolou.²⁷ Na trůn v Parmě se vrátila Marie Louisa, Josef von Werklein byl odvolán a Vídeň vyslala nového prvního ministra. Marie Louisa, která neměla zalíbení v reakcionářství a represivním režimu, omilostnila o několik měsíců později všechny účastníky únorové revoluce. Naproti tomu ve vévodství Modenském se František IV. po návratu do hlavního města uchýlil k tvrdým trestům vůči povstalcům. Ti, kterým se nepodařilo bezprostředně po potlačení povstání utéct do exilu, byli zatčeni, uvězněni a poté, co se vévoda vrátil do Modeny, popraveni. Jedním z nich byl také Menotti, jenž byl v modenské citadele na konci května 1831 oběšen.²⁸ Tento akt se později stal symbolem represe, a protože František IV. byl rakouský arcivévoda s vazbami na Vídeň, jenž svou zemi nechal okupovat rakouskou armádou, stala se Menottiho smrt také symbolem rakouského útlaku. Jak důležité byly Menottiho revoluční snahy a mučednická smrt, dokládá fakt, že Giuseppe Garibaldi po něm pojmenoval svého prvorozeného syna.²⁹

Již od konce července 1830, tedy poté, co do Bologně dorazily zprávy o revoluci ve Francii, panoval v druhém největším městě Papežského státu značný neklid. Ten byl vyvolán nespokojeností obyvatel s aktuálními poměry, kdy panovala vysoká nezaměstnanost a kriminalita a z důvodu slabé sklizně v létě 1830 také hlad.³⁰ Římská vláda se snažila situaci řešit, ale opatření, která prostřednictvím papežského legáta v Bologni Tommasea Bernettiho zavedla, nebyla dostačující a nepokoje pokračovaly. Úmrtí papeže na konci listopadu a zdlouhavé *sede vacante* pak situaci v provinciích ještě zhoršily. Lidé vycházeli do ulic, davy protestujících zaplňovaly náměstí a volaly po řešení situace.³¹ Jelikož se Bernetti ke konci roku účastnil konkláve v Římě, rozhodl zastupující legát Nicoli Paracciani Clarelli o posílení nedostatečného počtu papežských jednotek a karabiniérů v Bologni. Toto opatření stále nebylo dostatečné, a proto byly vytvořeny dočasné hlídky z řad občanů.³²

V této kritické situaci přišla do Bologně zpráva o nepokojích v sousední Modeně. Vedení města z obavy, že dojde k vypuknutí povstání také na seve-

²⁷ Frimont Gyulaimu, Milano, 14. 3. 1831. Österreichisches Staatsarchiv, Kriegsarchiv (dále jen KA), Alte Feldakten (dále jen AFA), I–IV Okkupation in Modena, Parma und in den Legationen 1790.

²⁸ Popraven byl také Vincenzo Borelli (1786–1831), spolu s Nardim nejvýznamnější osobnost revoluce v Modeně po odjezdu Františka IV. GRANDI, T.: c. d., s. 204–205 an.

²⁹ MONTANELLI, Indro – NOZZA, Marco: *Garibaldi*. Stuttgart 1962, s. 72.

³⁰ Pracovní inspektor policejnímu řediteli Arzemu, Bologna, 8. 3. 1830. ASB, Polizia Pontificia, PR 15.

³¹ Policejní komisař Arzemu, Bologna, 24. 11. 1830. ASB, PR 17; NATALI, Giovanni (ed.): *La rivoluzione del 1831 nella Cronaca di Francesco Rangone*. Roma 1935, s. 32.

³² Zastupující legát policejnímu řediteli, Bologna, 28. 12. 1830. ASB, PR 17.

ru Papežského státu, zdvojnásobilo hlídky v ulicích a zastupující papežský legát se sešel s boloňskou elitou, aby se dohodli na vyřešení krize ve městě. Na základě tohoto setkání došlo ke vzniku Prozatímní komise (*Commissione provvisoria governativa*), která byla tvořena významnými a váženými občany Bologně a měla zajistit bezpečnost ve městě i v celé provincii. Obyvatelé přijali vznik Prozatímní komise s nadšením, stejně tak jako vytvoření Provinční stráže (*Guardia Provinciale*), která měla být nástrojem k zajištění klidu a bezpečnosti.³³ Samotné ustanovení Komise nebylo aktem vůči římské vládě, jednalo se o nezbytné opatření, jak zabránit propuknutí anarchie. Tento charakter vývoje se však změnil v následující dny, kdy Komise vyhlásila několik proklamací, z nichž nejvýznamnější oznamovala vznik Prozatímní vlády města a provincie Bologna (*Governo Provvisorio della Città e Provincia di Bologna*). Tímto činem byla provincie Bologna prakticky vyjmuta z papežské kontroly a administrativně odloučena od zbytku Papežského státu.³⁴

Nespokojenost obyvatelstva nelze přičítat pouze aktuální žalostné situaci v provinciích, jednalo se o výsledek dlouhodobého vývoje v regionu. Obnova centrální římské vlády po roce 1815, správa státu v kompetenci církevních představitelů bez účasti laických zástupců, striktní papežská cenzura, ve dvacátých letech pak zavedení latiny jako jediného úředního jazyka – všechny tyto aspekty papežské správy byly v rozporu s přáním obyvatel zejména v *Legazioni*. Rovněž ve srovnání s ostatními italskými zeměmi panoval v Papežském státě zastaralý režim a zpátečnická politika, která poddaným vytvářela zoufalé sociální podmínky.³⁵

Ustanovení Prozatímní komise se netýkalo pouze Bologně, v dalších dnech byly vytvořeny Komise ve městech Imola, Faenza a Forlì, které byly Bolognou okamžitě uznány.³⁶ V těchto dnech dorazila do Bologně žádost o podporu od Provizorní vlády v Modeně, avšak vláda v Bologni tuto žádost odmítla ve snaze dodržet zásadu neintervence.³⁷ Druhým z významných dnů

³³ Zápis ze zasedání Prozatímní komise v Bologni ze dne 4. 2. 1831, Bologna, 5. 2. 1831. PÁSZTOR, L. – PIRRI, P.: c. d., s. 21–23 an.

³⁴ Proklamace o vytvoření Prozatímní vlády v Bologni, Bologna, 5. 2. 1831. Tamtéž, s. 54–55.

³⁵ HUGHES, Steven: *Fear and Loathing in Bologna and Rome. The Papal Police in Perspective*. In: *Journal of Social History*, 21, 1987, 1, s. 101–109; REINERMAN, A. J.: *Austria and the Papacy I*, s. 127–128. Životní podmínky obyvatelstva byly bídné zejména ve srovnání se sousední rakouskou provincií Lombardskem-Benátskem, nejlépe spravovanou částí Apeninského poloostrova. Proto mnoho obyvatel *Legazioni* tehdy toužilo po připojení k Rakouskému císařství. ŠEDIVÝ, Miroslav: *Metternichovo Rakousko a Itálie. Mezi mýtem a realitou*. Historický obzor, 26, 2015, 11–12, s. 257.

³⁶ Oznámení o Prozatímních komisích v Romagni, Bologna, 6. 2. 1831. PÁSZTOR, L. – PIRRI, P.: c. d., s. 58–59 an.

³⁷ Prozatímní vláda v Bologni Prozatímní vládě v Modeně, Bologna, 9. 2. 1831. Tamtéž, s. 147.

revoluce se stal 8. únor, kdy byl vydán dekret, ve kterém Prozatímní vláda v Bologni potvrzovala, že „světská moc, kterou římský papež vykonával nad tímto městem a provincií [Bologna], je fakticky a právně navždy ukončena“.³⁸ Ve stejný den byl také započat reformní proces v oblasti administrativy, financí a soudnictví, byla zrušena cenzura, karabiníři byli rozpuštěni a začleněni do jednotek *Dragoni*, které byly spolu s Provinční stráží zodpovědné za udržení pořádku ve městě a v provincii.³⁹

Během první poloviny února se revoluce rozšířila po celém Papežském státě s výjimkou hlavního města a jeho okolí, kde žilo obyvatelstvo loajální papeži. V nedaleké Ferrare, kde již během předchozího roku probíhaly protirežimní demonstrace, byla po odjezdu papežského prolegáta rovněž ustanovena Prozatímní vláda. Rakouská posádka, která byla rozhodnutím Vídeňského kongresu umístěna ve ferrarské citadele, byla vzhledem k početní nevýhodě nucena město opustit.⁴⁰ Podobně ostatní města v *Legazioni* byla s minimálním odporem převzata revolucionáři. Jedinými místy, kde převzetí kontroly povstalci bylo doprovázeno střety s papežskými jednotkami, byla pevnost San Leo a přístavní město Ancona.⁴¹

V první polovině února byl vládou v Bologni představen projekt Prozatímní konfederace. Ačkoli nebyl nikdy realizován, demonstroval prvotní cíle, kterých mělo být dosaženo: všechny provincie, ve kterých revoluce uspěla, měly být politicky sjednoceny a společně vytvořit jednotnou konfederaci. Ta by na mezinárodní scéně vystupovala jako jediný subjekt; hlavní správa měla být i nadále soustředěna v Bologni, avšak měla být závislá na složené reprezentaci z jednotlivých provincií; v budoucnu mělo být také vytvořeno shromáždění (*Assemblea dei Deputati*), které by ustanovilo novou vládu a rovněž by pro tuto nově zřízenou volenou vládu vypracovalo ústavu.⁴² Datum a místo pro vytvoření shromáždění bylo určeno na 26. únor v Palazzo d'Accursio na hlavním náměstí v Bologni. Zde se sešlo čtyřicet jedna zástupců povstaleckých měst, jež utvořili shromáždění, které ratifikovalo ukončení papežské světské moci a vyhlásilo vznik unie z povstaleckých oblastí s názvem Spojené italské provincie (*Provincie Unite Italiane*).⁴³

³⁸ Dekret o ukončení světské moci papeže, Bologna, 8. 2. 1831. Tamtéž, s. 63.

³⁹ Dekret o začlenění *carabinieri* do jednotek *Dragoni*, Bologna, 10. 2. 1831. PÁSZTOR, L. – PIRRI, P.: c. d., s. 72–73 an.

⁴⁰ QUINTAVALLE, Ferruccio: *Un mese di rivoluzione in Ferrara*. Bologna 1900, s. 21–61.

⁴¹ Proklamace o kapitulaci pevnosti San Leo, Bologna, 17. 2. 1831. PÁSZTOR, L. – PIRRI, P.: c. d., s. 88–89 an; Proklamace o kapitulaci Ancony, Bologna, 18. 2. 1831. Tamtéž, s. 89.

⁴² Projekt Prozatímní konfederace, Bologna, 8. 2. 1831. PÁSZTOR, L. – PIRRI, P.: c. d., s. 151–154 an.

⁴³ Proklamace o prvním rozhodnutí Shromáždění, Bologna, 1. 3. 1831. Tamtéž, s. 128.

Nový stát měl jednotnou vládu (*Governo delle Provincie Unite Italiane*) složenou z předsedy a sedmi ministrů.⁴⁴ Dne 4. března byla přijata prozatímní verze ústavy o dvaceti sedmi člancích, která určila mimo jiné rozdělení moci ve státě na zákonodárnou, výkonnou a soudní.⁴⁵ Vznikla také Centrální správa (*Cassa dell'Amministratore Centrale*) zodpovědná za administrativní záležitosti nového státu, stejně tak jako byla vytvořena Národní stráž (*Guardia nazionale*), která měla dohlížet na dodržování zákonů a veřejného pořádku a v případě potřeby plnit funkci armády.⁴⁶ Ve Spojených italských provinciích byla nastolena svoboda slova, svoboda shromažďování, jako úřední jazyk byla určena italština, ve které rovněž probíhalo vyučování, vzniklo právo na stížnost, právo na obhájce při soudním řízení, zrušeny byly procesy bez soudního řízení.⁴⁷

Závislosti na Římu zbavila liberální vláda také univerzitu v Bologni, která do té doby podléhala kontrole papežského legáta. Hlavou univerzity se stal volený regent, jenž byl vybrán z řad profesorů, kteří podporovali liberální myšlenky. Nová vláda považovala výchovu mládeže za klíčovou pro budoucí vývoj, a proto byla založena nová katedra „Ideologie“, jejíž semináře byly povinné pro všechny studenty prvních ročníků a měly studentům vštěpovat ideje liberalismu.⁴⁸ S odstraněním cenzury a zavedením svobody projevu došlo ke změnám na poli žurnalistiky. Hlavní regionální noviny *Gazzeta di Bologna* změnily svůj název na *Monitore Bolognese*, byli vyměněni členové redakce a změněn celkový formát. Nadále se dělily na oficiální a neoficiální část, přičemž v neoficiální části byly otištěny články liberální a vlastenecké povahy. Později bylo založeno několik dalších tiskovin: *Il Precursore*, *Il Moderno Quotidiano Bolognese*, *La Sentinella della Libertà*, *La Pallade Italiana* – všechna tato periodika měla prorevoluční charakter.⁴⁹

Již od vypuknutí revoluce na počátku února probíhaly v ulicích Bologně, ale i v dalších větších městech povstaleckých provincií oslavy revolučních

⁴⁴ NATALI, Giovanni: *La rivoluzione italiana del 1831–1832 e le sue immediate conseguenze* (dále jen *La rivoluzione*). Bologna 1956, s. 56.

⁴⁵ Proklamace o prozatímní ústavě, Bologna, 4. 3. 1831. PÁSZTOR, L. – PIRRI, P.: c. d., s. 323–328 an.

⁴⁶ Výnos o celních zákonech, Bologna, 14. 2. 1831. Tamtéž, s. 86–87; Oznámení o příspěvcích na veřejné vydaje, Bologna, 21. 2. 1831. Tamtéž, s. 98–102; Dekret o Národní stráž, Bologna, 23. 2. 1831. Tamtéž, s. 106–119.

⁴⁷ Manifest o zrušení světské moci vydaný vládou Spojených italských provincií, Bologna, 4. 3. 1831. Tamtéž, s. 328–333.

⁴⁸ Jmenování Lapiho Regentem univerzity v Bologni, Bologna, 23. 2. 1831. Tamtéž, s. 105; Vznik Katedry ideologické vědy, Bologna, 1. 3. 1831. Tamtéž, s. 129.

⁴⁹ LEONI, Giulio Davide: *Giornalismo bolognese nel febbraio-marzo 1831*. *Rassegna storica del Risorgimento*, 19, 1932, s. 111–115.

událostí. Obyvatelé se do ulic vydávali oblečení v šatech zdobených zeleno-bílo-červenou kokardou a na své domy věšeli vlajky ve stejných barvách italské trikolóry. Italská vlajka byla také slavnostně vyvěšena v polovině února na vrcholu věže Asinelli, symbolu Bologně. Největší manifestací byla vojenská přehlídka na hlavním náměstí v Bologni na počátku března, které se zúčastnili také představitelé nové republiky Spojené italské provincie, kteří zde vyhlásili nezávislost státu a zveřejnili nově vytvořenou ústavu.⁵⁰ Vznik revoluční vlády přijala většina obyvatel Bologně a občanů v provinciích s radostí, vyjadřovali od počátku podporu novým politickým představitelům. Přesto existoval určitý podíl obyvatelstva, který s únorovým vývojem událostí nesoouhlasil. Pro revoluční vládu byli tito lidé hrozbou, a proto se snažila určit své odpůrce a zabránit jejich nepřátelským aktivitám. Zejména na venkově byli zatýkáni zastánci papežské vlády, kteří podněcovali obyvatelstvo ke kontrarevoluci.⁵¹

Vláda Spojených italských provincií chtěla dosáhnout kromě vnitropolitických změn také uznání své nezávislosti na mezinárodní úrovni. Za tímto účelem vyslala svého zástupce do Florencie, hlavního města velkovévodství Toskánského, kde mělo dojít k navázání diplomatických styků nejen s místní vládou, ale prostřednictvím jednotlivých velvyslanců také s Velkou Británií, Francií a Rakouskem. Tato mise však nakonec nebyla úspěšná, stejně jako mise vyslané do Paříže a Londýna, jejichž členům se kvůli již probíhající rakouské vojenské intervenci v sousedních státech nepodařilo opustit území Spojených italských provincií.⁵² Přesto byla francouzská vláda informována o událostech v Itálii ze zpráv francouzského vyslance a janovského vice-konzula, jenž od konce února pobýval v Bologni.⁵³ Vláda v Paříži však žádné ze tří revolučních vlád vzniklých v roce 1831 ve střední Itálii neposkytla žádnou formu podpory. Jediný, kdo byl ochoten v daný moment uznat revoluční vládu v Bologni, byla Prozatímní vláda v Modeně, která ji již na začátku února požádala o navázání vzájemné spolupráce. Tato prosba však nebyla vyslyšena, Bologna lpěla na dodržování principu neintervence, a tak jednotlivá centra revoluce zůstala izolována.⁵⁴

⁵⁰ NATALI, G.: *La rivoluzione*, s. 11–62.

⁵¹ Městský soud v Castel San Pietro Prozatímní vládě v Bologni, Castel S. Pietro, 20. 2. 1831. PÁSZTOR, L. – PIRRI, P.: *c. d.*, s. 188–189 an.

⁵² Prozatímní vláda v Bologni ministrové zahraničí Toskánska a velvyslancům Velké Británie, Rakouska a Francie ve Florencii, Bologna, 14. 2. 1831. Tamtéž, s. 218–219; Pověřovací listiny P. Bofondiho a D. Zappiho určené pro francouzského krále, Bologna, 6. 3. 1831. Tamtéž, s. 391–392.

⁵³ Pověřovací listiny J. Huber Saladina, Bologna, 5. 3. 1831. Tamtéž, s. 389–390, 394.

⁵⁴ Oznámení principu neintervence, Bologna, 11. 2. 1831. Tamtéž, s. 77.

Vážným problémem pro vládu v Bologni bylo také docílit uznání své existence ze strany papežské vlády. Zprávu o převzetí kontroly Prozatímní komisí a o ukončení papežské světské moci v *Legazioni* odeslal zastupující legát do Říma již na počátku února, o tomto vývoji později informovala Řím také samotná Prozatímní vláda.⁵⁵ Od vypuknutí revoluce až do kapitulace revolucionářů však neprobíhala žádná výměna diplomatické korespondence mezi povstaleckými provinciemi a papežem. Pro Bolognu proto bylo nemožné vyřešit tuto záležitost diplomaticky, jediná možnost, jak vyvinout tlak na Řím, bylo ukázat vojenskou sílu. Revoluční vláda se pro toto řešení rozhodla navzdory tomu, že Svatý stolec stále považovala za nejvyšší církevní autoritu a zachovávala respekt k církvi a kléru. To dokládá situace, kdy se boloňský arcibiskup vracel na počátku února z účasti na konkláve zpět do Bologně. Prozatímní vláda ho předem varovala a raději mu neumožnila vstup do provincie, aby tak papežského zástupce uchránila před nebezpečím, které mu v ulicích Bologně hrozilo ze strany rozlíceného davu.⁵⁶ Kladný vztah revolucionářů ke katolické církvi dokládá také fakt, že nová vláda stanovila povinnost pro studenty právnické fakulty účastnit se semináře z kanonického práva.⁵⁷

Za účelem vyslání jednotek proti Římu byla zřízena Vojenská komise (*Comitato Militare*), která vypracovala předběžný plán pochodu.⁵⁸ Z důvodu mizerné finanční situace Spojených italských provincií byl hlavním problémem počet aktivních mužů a vyzbrojení jednotek.⁵⁹ Avšak poté, co se na konci února v Bologni dozvěděli ze zpráv od Prozatímní vlády v Perugii o přípravě kontrarevoluce v okolí města Orvieto, schválila revoluční vláda vyslání více než 300 mužů k posílení jednotek již dislokovaných několik desítek kilometrů od Říma.⁶⁰ Když se na počátku března dal tento sbor do pohybu, byl zastaven papežskými oddíly v městečku Rieti.⁶¹ Velitel revoluční armády se nadále pokoušel prosadit útok na Věčné město, ale vláda v Bologni měla v daném momentě již jiné starosti – v prvních březnových dnech byla totiž zahájena rakouská vojenská intervence. Plán na obsazení Říma ztroskotал.⁶²

⁵⁵ Paracciani Clarelli Polidorimu, Florencie, 6. 2. 1831. PÁSZTOR, L. – PIRRI, P.: c. d., s. 508–511 an.

⁵⁶ Prozatímní vláda v Bologni kardinálovi Oppizzonimu, Bologna, 14. 2. 1831. Tamtéž, s. 196–197.

⁵⁷ Dekret o univerzitě v Bologni, Bologna, 19. 2. 1831. Tamtéž, s. 92–93.

⁵⁸ Vojenská komise Prozatímní vládě v Bologni, Bologna, 1. 3. 1831. Tamtéž, s. 257.

⁵⁹ Sercognani Barbierimu, Foligno, 27. 2. 1831. Tamtéž, s. 252; Vojenská komise Prozatímní vládě v Bologni, Bologna, 1. 3. 1831. Tamtéž, s. 257–260.

⁶⁰ Bianchetti Pepolimu, Bologna, 28. 2. 1831. Tamtéž, s. 292.

⁶¹ Sercognani Prozatímní vládě v Pesaru, Terni, 4. 3. 1831. Tamtéž, s. 437.

⁶² ZAMA, Piero: *La marcia su Roma del 1831. Il generale Sercognani*. Faenza 1976, s. 171–199.

4 Rakouská vojenská intervence

Papežská vláda nebyla z obecného hlediska schopna vnitropolitickou krizi v roce 1831 vyřešit sama. Tuto skutečnost dokládá několik faktů: za prvé zástupci římské vlády ve spěchu opustili svá města ihned po vypuknutí jednotlivých povstání bez jakékoliv snahy situaci stabilizovat, přičemž pokud by byla přijata určitá opatření a za pomoci papežských jednotek uklidněna situace, mohla být revoluce potlačena již ve svém zárodku; za druhé finanční situace Papežského státu byla v zoufalém stavu, kdy římská vláda nebyla schopna udržovat regulérní armádu, která by proti revolucionářům mohla zasáhnout; za třetí i v případě, že by papežský rozpočet umožnil financovat jednotky, počet mužů by byl nedostatečný k potlačení revolucionářů; za čtvrté akceschopnost vlády oslabovala pozice Svatého stolce, kdy v Římě existovaly rozdílné názory ohledně přístupu k povstalcům – Řehoř XVI. zaujímal smířlivý postoj, zatímco státní sekretář Bernetti prosazoval tvrdý postup vůči vzbouřencům.⁶³

Čerstvě zvolený papež vydal v druhý den revoluce proklamaci, ve které přislíbil zavedení reform a plnou milost rebelům, pokud se opět podřídí papežské autoritě.⁶⁴ V duchu tohoto prohlášení měli být vysláni papežští zástupci k vyjednávání do Bologně, k realizaci této mise ale nakonec nedošlo.⁶⁵ Jak přibývalo povstaleckých měst a naděje na potlačení revoluce ubývala, papež si začal uvědomovat, že tuto krizi není schopen vyřešit sám a že bude třeba cizího zásahu. Tento postoj s ním nesdílel státní sekretář, jenž byl přesvědčen, že Svatý stolec dokáže vyřešit krizi vlastními prostředky a není tedy třeba žádat o zahraniční pomoc.⁶⁶ Řešením mělo být vypuknutí kontrarevoluce za pomoci té části obyvatel, která zůstávala loajální papeži. V tomto případě chtěl využít venkovany, tvořící většinu v zemědělsky založeném Papežském státě, kteří byli tradičně oddanější církvi než obyvatelé měst. Kromě toho rolníci většinou chovali nedůvěru k městské společnosti, hlavnímu hybateli revoluce.⁶⁷ Bernettiho plán kontrarevoluce i přes jeho maximální

⁶³ Lützow Metternichovi, Řím, 12. 2. 1831. HHStA, StK, Rom 40; DEL PIANO, Rina: *Roma e la rivoluzione del 1831*. Imola 1931, s. 128–129.

⁶⁴ DEL PIANO, R.: c. d., s. 128–129 an.

⁶⁵ Prozatímní vláda v Bologni kardinálovi Oppizzonimu, Bologna, 14. 2. 1831. PÁSZTOR, L. – PIRRI, P.: c. d., s. 196–197 an.

⁶⁶ MORELLI, Emilia: *La politica estera di Tommaso Bernetti, segretario di stato di Gregorio XVI*. Roma 1953, s. 20.

⁶⁷ DEL PIANO, R.: c. d., s. 131–132 an; REINERMAN, Alan J.: *Austria and the Papacy in the Age of Metternich. Revolution and Reaction 1830–1838* (dále jen *Austria and the Papacy II*), Washington 1989, s. 14–15.

úsilí nevyšel, stejně tak jako nepřesvědčil papeže, aby opustil Řím, a tak jako poslední řešení zbývalo požádat některou z evropských velmocí o podporu.⁶⁸ Po ztroskotání vyjednávání s francouzskou vládou byla jediným východiskem spolupráce s Rakouskem.⁶⁹

Zásah Rakouska do vnitřních záležitostí Papežského státu s sebou nesl velké riziko, neboť bylo otázkou, jak na takové jednání budou reagovat evropské mocnosti. V první polovině 19. století to bylo Rakouské císařství, které považovalo italské území za hlavní oblast zájmu a snažilo se Apeninský poloostrov udržet ve své sféře vlivu. Proto bylo ochotno intervenovat jak ve vévodstvích Modena a Parma, tak v Papežském státě.⁷⁰ Tato zahraniční politika habsburské monarchie však kontrastovala se zájmy Francie. Podle vlády v Paříži nebyla rakouská intervence v Papežském státě slučitelná se zachováním míru, na počátku března pařížský nuncius dokonce varoval, že v takovém případě je válka Rakouska s Francií nevyhnutelná.⁷¹ Velká Británie k událostem ve střední Itálii a případné rakouské intervenci zaujímal neutrální postoj, kdy nebyla ochotna nechat se kvůli italským liberálům zatáhnout do kontinentální války. Rovněž pro Prusko měly italské záležitosti minimální význam a rozhodně nebylo ochotno riskovat válku s Francií kvůli obraně zájmů Rakouska na Apeninském poloostrově. Pruský vyslanec v Římě dlouho varoval vládu v Berlíně, že neoblíbenost papežského režimu může způsobit revoluci a doporučoval zavedení reforem v Papežském státě. Rusko sice také nemělo podstatné zájmy na poloostrově, ale v případě konfliktu bylo jedinou velmocí, s jejíž podporou mohlo Rakousko počítat. Po vypuknutí povstání v Polsku na konci listopadu 1830, které poutalo ruské ozbrojené síly, se však jednalo pouze o podporu morální.⁷²

Metternich považoval zahraniční intervenci za poslední možný prostředek ke stabilizaci poměrů a její realizaci byl ochoten připustit zásadně až po obdržení výzvy jednotlivých panovníků, nikdy neměl v úmyslu zasáhnout

⁶⁸ Prozatímní vláda ve Forli Prozatímní vládě v Bologni, Forli, 20. 2. 1831. PÁSZTOR, L. – PIRRI, P.: c. d., s. 201 a 205 an; Lützow Metternichovi, Řím, 27. 2. 1831. HHStA, StK, Rom 40.

⁶⁹ Lambruschini Polidorimu, Paříž, 12. 2. 1831. PROCACCI, Giuliano (ed.): *Le relazioni diplomatiche fra lo Stato Pontificio e la Francia. 2. serie 1830–1848*. Roma 1962, s. 183–184; MORELLI, E.: c. d., s. 29 an.

⁷⁰ REINERMAN, A. J.: *Austria and the Papacy II*, s. 24.

⁷¹ Lambruschini hlásil z Paříže o hrozbě vypuknutí konfliktu takto: „Francie bude s bolestí sledovat, jak Rakousko intervenuje se svými jednotkami proti povstání ve vévodstvích Modena a Parma; pokud zasáhne proti revoluci v Bologni a v Papežském státě, pravděpodobně nastane válka; jestli pak jediný rakouský voják vstoupí do Sardinie, válka vypukne velmi brzy.“ Lambruschini Bernettimu, Paříž, 25. 2. 1831. PROCACCI, G.: c. d., s. 204 an.

⁷² REINERMAN, Alan J.: *Metternich, the Powers, and the 1831 Italian Crisis*. Central European History, 10, 1977, 3, s. 211–212.

ve státě, jehož vládce o to rakouského císaře formálně nepožádal.⁷³ Tímto jednáním tak postupoval zcela v souladu s tehdejšími mezinárodními právy a z legálního hlediska tak Rakousko v roce 1831 neporušilo žádnou z úmluv evropského státního systému založeného na konci napoleonských válek. Již na počátku února byl Františkem IV. požádán velitel rakouských jednotek v Miláně Johann Maria Philipp Frimont o pomoc, později ho ve stejné věci kontaktovala také Marie Louisa.⁷⁴ Rakouský velitel však obě prosby odmítl, protože se obával, že nemá dostatečný počet mužů k vítězství nad povstalci.⁷⁵

Frimont setrval v nečinnosti několik týdnů, ani přímé rozkazy z Vídně ho nepřinutily k aktivitě.⁷⁶ Nakonec až hrozba zbavení velení přiměla zkušeného generála k zahájení operací: 4. března se jeho jednotky daly do pohybu, 6. března obsadily Ferraru, 9. března dorazily do Modeny a 12. března obsadily Parmu.⁷⁷ Přestože v těchto dnech již byla revoluce rozšířena i v provinciích Papežského státu, Frimont dostal rozkaz zasáhnout pouze ve městě Ferrara a ve vévodstvích Modena a Parma, neboť Metternich obdržel oficiální žádost z Říma až na konci února.⁷⁸ Časový rozdíl mezi dvěma intervencemi – ve vévodstvích a v Papežském státě – vedl některé historiky k domněnce, že Metternich zvolil v tomto případě taktiku intervence po etapách. Domnívali se, že rakouský kancléř nejprve nařídil zásah v Habsburky ovládaných vévodstvích a ve Ferraře, kde Rakousko mělo právo mít svou posádku, a poté vyčkával, jaká bude reakce Francie. Až na základě francouzské reakce se měl rozhodnout, zda bylo bezpečné intervenovat také v Papežském státě.⁷⁹ Tento postup však nikdy nebyl Metternichovým záměrem. Časová prodleva byla

⁷³ Metternich Lützowovi, Vídeň, 24. 11. 1830. HHStA, StK, Rom 38.

⁷⁴ František IV. Frimontovi, Modena, 4. 2. 1831. KA, AFA, I–IV Okkupation in Modena, Parma und in den Legationen 1790; Marie Louisa Frimontovi, Piacenza, 20. 2. 1831. Tamtéž.

⁷⁵ Frimont své obavy vyjádřil v dopise Metternichovi, když tvrdil, že má nedostatečný počet mužů k potlačení vzpour v Modeně a Ferraře. Jeho jednotky čítaly v dané situaci asi 60 000 mužů, požadoval posilu alespoň 5 000 mužů. Frimont Metternichovi, Milán, 16. 2. 1831. SALATA, Francesco: *Maria Luigia e i moti del trentuno*. Parma 1931, s. 10.

⁷⁶ Frimont Lützowovi, 16. 2. 1831. HHStA, StK, Rom 40.

⁷⁷ Frimont Gyulaimu, Milano, 14. 3. 1831. KA, AFA, I–IV Okkupation in Modena, Parma und in den Legationen 1790; REINERMAN, A. J.: *Austria and the Papacy II*, s. 26.

⁷⁸ Oficiální požadavek papeže k rakouskému vojenskému zásahu byl rakouskému velvyslanci v Římě Rudolfovi von Lützowovi doručen dne 27. února, papež však neoficiálně požádal přímo císaře Františka I. o intervenci již o deset dní dříve. Řehoř XVI. Františkovi I., Řím, 17. 2. 1831. HHStA, StK, Rom 43; ENGEL-JANOSI, Friedrich (ed.): *Die politische Korrespondenz der Päpste mit den österreichischen Kaisern 1804–1918*. Wien 1964, s. 199–200; Lützow Metternichovi, Řím, 27. 2. 1831. HHStA, StK, Rom 40.

⁷⁹ VIDAL, César: *Louis-Philippe, Metternich et la crise italienne de 1831–1832*. Paris 1931, s. 132–133; GUICHEN, Eugene: *La Révolution de juillet et l'Europe*. Paris 1917, s. 335.

způsobena pouze Frimontovými pochybami a neuposlechnutím příkazu a současně nerozhodností na straně římské vlády.⁸⁰

Rakouská armáda při svém postupu státy střední Itálie čelila jen minimálnímu odporu. K menšímu střetu s revolucionáři došlo v městečku Novi na hranicích Lombardska-Benátska a Modenského vévodství, avšak Rakušané zde s přehledem zvítězili.⁸¹ Rovněž okupace Modeny a Parmy proběhla bez obtíží a na vévodské trůny opět usedli habsburští panovníci. Poté Frimont dostal rozkaz k přesunu vojska do Papežského státu a obsazení Bologně. Po několikadenním váhání se rakouské jednotky vydaly směrem k Bologni.⁸² Vláda Spojených italských provincií mezitím informovala občany o rakouské intervenci, kterou odsoudila jako porušení principu neintervence a kterou považovala za vměšování se do vnitřních záležitostí Papežského státu. Se stejnou nechutí zavrhl použití fyzické síly jako nástroje řešení sporů a reagovala zahájením náboru mužů, jenž měli vzdorovat rakouské armádě.⁸³ Revoluční jednotky podpořila *Legione Pallade*, legie vzniklá z řad profesorů a studentů univerzity v Bologni, a také členové Národní stráže.⁸⁴ Vláda Spojených italských provincií se však nakonec rozhodla přesunout na místo vhodnější pro intenzivní odpor, opustila Bolognu a vydala se do Ancony.⁸⁵

Den po odjezdu revoluční vlády z Bologně dorazili do města Rakušané pod Frimontovým velením. Obsazení Bologně dne 21. března proběhlo bez jakéhokoliv odporu, epicentrum revoluce bylo zajištěno.⁸⁶ Generál následně vyslal část svého vojska na jih, kde měla zaútočit na hlavní tábor vzbouřenců nedaleko Říma, ostatní jednotky se pak vydaly na východ, aby pronásledovaly revoluční oddíly. Po obsazení Imoly, Faenzy a Forlì se 25. března Rakušané

⁸⁰ REINERMAN, A. J.: *Austria and the Papacy II*, s. 26.

⁸¹ DE LAUGIER, Cesare: *Biografia del Barone Carlo Zucchi Di Reggio Nell'emilia, Generale D'Armata, Morto Il 19 Dicembre 1863*. Reggio nell' Emilia 1864, s. 36–37.

⁸² Frimont Gyulaimu, Milano, 25. 3. 1831. KA, AFA, I–IV Okkupation in Modena, Parma und in den Legationen 1790.

⁸³ Oznámení o událostech v Modeně a o vstupu Rakušanů do Ferrary, Bologna, 8. 3. 1831. PÁSZTOR, L. – PIRRI, P.: c. d., s. 337–338 an; Oznámení o nepravdivých zvěstech o intervenci a o nejnovějších událostech války, Bologna, 9. 3. 1831. Tamtéž, s. 340–341; Oznámení o nepravdivých zvěstech o rakouské intervenci, Bologna, 11. 3. 1831. Tamtéž, s. 342–344.

⁸⁴ TAROZZI, Fiorenza – GAVELLI, Mirtide: *La Legione Pallade. Studenti e professori dell'Ateneo bolognese nella rivoluzione del 1831*. In: PEPE, Luigi: *Universitari italiani nel Risorgimento*. Bologna 2002, s. 41–57.

⁸⁵ Proklamace o přesunu sídla vlády, Bologna, 20. 3. 1831. PÁSZTOR, L. – PIRRI, P.: c. d., s. 367 an.

⁸⁶ Frimont Gyulaimu, Bologna, 21. 3. 1831. KA, AFA, I–IV Okkupation in Modena, Parma und in den Legationen 1790.

střetli s revolucionáři v lokalitě Celle vzdálené dva kilometry od Rimini.⁸⁷ Bitva, která trvala několik hodin, skončila jasným vítězstvím Rakušanů, což bylo dáno několika faktory: za prvé rakouské vojsko bylo tvořeno více než pět tisíc mužů, zatímco vojsko revoluční mělo jen polovinu tohoto počtu; za druhé Rakousko disponovalo vycvičenými císařskými vojáky, kdežto na italské straně bojovala především boloňská mládež a dobrovolníci; za třetí existoval rozdíl také v materiálním zázemí, kdy císařské vojsko bylo mnohem lépe vyzbrojeno. Střetnutí u Rimini si dohromady vyžádalo několik desítek mrtvých a zraněných na obou stranách.⁸⁸ Rakouské vojsko poté postupovalo podél pobřeží na Anconu, kam o několik dní dříve přesídlila revoluční vláda.

Vůdci revoluce si již při vstupu rakouského vojska do Ferrary, Modeny a Parmy byli vědomi, že nadešel pro ně kritický okamžik. Také jim bylo jasné, že v případě neúspěchu jim hrozí uvěznění či dokonce poprava. Přesídlení do Ancony proto znamenalo nejen přesun na lépe hájitelné místo, ale také opatření pro případný útek představitelů revoluční vlády.⁸⁹ V zoufalé situaci, kdy do Ancony přicházely zprávy o obsazování povstaleckých měst rakouským vojskem, se povstalci rozhodli rezignovat na veškeré své dosavadní úsilí a 25. března sepsali s papežským zástupcem kapitulaci. V té byla dohodnuta úplná amnestie pro revolucionáře a svobodný odchod do exilu nejen hlavním protagonistům, ale také jejich podporovatelům. Revoluční vláda se zavázala odzbrojit své jednotky a přenechat kontrolu rakouskému velení.⁹⁰ Druhý den, tedy 26. března, byla kapitulace oficiálně vyhlášena.⁹¹

Dne 29. března dorazily do Ancony rakouské jednotky, jejichž velitelé kapitulaci neuznali a požadovali, aby všichni revolucionáři byli souzeni.⁹² Když se o tomto požadavku dozvěděla římská vláda, odvolala původní kapitulaci a místo toho představila represivní postup vůči revolucionářům. Nechala v Anconě zřídit dvě komise, civilní a vojenskou, které měly rebely soudit.⁹³

⁸⁷ BOTTONI, Girolamo: *La rivoluzione di Rimini nel 1831*. In: *Rassegna storica del Risorgimento*, 4, 1917, s. 362–364; FACCHINI, Cesare: *La capitolazione d'Ancona del 1831*. Bologna 1884, s. 18–19; MARCELLI, Umberto: *Le vicende politiche*. In: GAVELLI, MIRTIDE – TAROZZI, Fiorenza (ed.): *Negli anni della Restaurazione*. Bologna 2000, s. 16.

⁸⁸ Mengen Frimontovi, Ancona, 1. 4. 1831. KA, AFA, I–IV Okkupation in Modena, Parma und in den Legationen 1790.

⁸⁹ Proklamace o přesunu sídla vlády, Bologna, 20. 3. 1831. PÁSZTOR, L. – PIRRI, P: c. d., s. 366–367 an.

⁹⁰ Zápis ze zasedání orgánu výkonné moci, Ancona, 25. 3. 1831. PÁSZTOR, L. – PIRRI, P: c. d., s. 321–323 an.

⁹¹ Oznámení o kapitulaci, Ancona, 26. 3. 1831. Tamtéž, s. 370–374.

⁹² Geppert Frimontovi, Ancona, 29. 3. 1831. KA, AFA, I–IV Okkupation in Modena, Parma und in den Legationen 1790.

⁹³ MARCELLI, U: c. d., s. 17 an.

K soudu s revolucionáři nakonec nedošlo, neboť představitelé revoluční vlády před příchodem rakouských jednotek uprchli, většina z nich do Francie a Velké Británie.⁹⁴ Někteří však byli císařským vojskem zadrženi, podrobeni výslechu a později uvězněni.⁹⁵ Revoluční jednotky nedaleko Říma odevzdaly zbraně Rakušanům na začátku dubna.⁹⁶ Ve stejný měsíc byla také papežskou vládou anulována veškerá rozhodnutí revoluční vlády, Národní stráž byla zrušena a vojáci revolučního vojska byli zařazeni do obnovených papežských jednotek. Univerzita v Bologni, z pohledu římské vlády původce a propagátor revolučních liberálních myšlenek, byla uzavřena.⁹⁷ Obnova papežské vlády a s tím spojená represivní opatření vyvolávaly nespokojenost u obyvatelstva již během několika dnů po potlačení revoluce. Římská vláda nebyla schopna v následujících měsících uspokojit potřeby svých poddaných, a tak se situace v *Legazioni* stala ke konci roku opět kritickou.⁹⁸

5 Závěr

Neformální diplomatická konference v Římě, která trvala od dubna do července 1831 za účasti zástupců evropských velmocí, měla přinést řešení krizové situace v Papežském státě. Výsledkem bylo vydání Memoranda ze dne 21. května, které bylo příslibem reorganizace administrativního systému, zajištění jisté míry autonomie jednotlivým provinciím a přenechání části lokální správy voleným necírkevním zástupcům.⁹⁹ Toto Memorandum však římská vláda odmítla převést do praxe a reformy, které v druhé polovině roku

⁹⁴ Seznam účastníků revoluce nacházejících se v exilu, kterým nebylo dovoleno vrátit se do Papežského státu, Řím, červenec 1831. KA, AFA, V–XII Okkupation in Modena, Parma und in den Legationen 1791.

⁹⁵ VIDAL, C.: c. d., s. 110–113 an.

⁹⁶ Sercognani Benvenutimu, Terni, 29. 3. 1831. PÁSZTOR, L. – PIRRI, P: c. d., s. 588–589 an; Frimont Gyulaimu, Milano, 27. 4. 1831. KA, AFA, I–IV Okkupation in Modena, Parma und in den Legationen 1790.

⁹⁷ Bernettiho edikt, Řím, 14. 4. 1831. HHStA, StK, Rom 40; NATALI, Giovanni: *Il cardinale Carlo Oppizzoni, legato a latere per le Quattro legazioni*. Bologna 1931, s. 7–9; SORBELLI, Albano: *L'università di Bologna e la rivoluzione del 1831*. Imola 1926, s. 21.

⁹⁸ Lützow Metternichovi, Řím, 25. 9., 10. 11., 18. 12. 1831. HHStA, StK, Rom 41; Metternich Lützowovi, Vídeň, 2. 12. 1831. HHStA, StK, Rom 42; NATALI, G.: *La rivoluzione*, s. 92; NATALI, Giovanni: *Bologna al tempo della Guardia Civica*. Bologna 1932, s. 8–9.

⁹⁹ REINERMAN, Alan J.: *The Concert Baffled. The Roman Conference of 1831 and the Reforms of the Papal State* (dále jen *The Concert Baffled*). The International History Review, 5, 1983, 1, s. 20–38.

1831 zavedla, nebyly pro obyvatelstvo dostatečné.¹⁰⁰ Proto během podzimu docházelo v *Legazioni* opět k protestům a nepokojům, papežská vláda nebyla schopna poměry v zemi stabilizovat a byla nucena na konci ledna 1832 znovu požádat rakouského císaře o intervenci.¹⁰¹ Tento zásah však tentokrát nezůstal bez reakce pařížské vlády. Ta vyslala do papežského přístavního města Ancony flotilu a později podmínila stažení svých jednotek odchodem Rakušanů z Bologně.¹⁰² Tato okupace nebyla na rozdíl od rakouské realizována na základě žádosti papeže, a tak byla jasným porušením mezinárodního práva.¹⁰³ Podmínky v Papežském státě, které by umožnily evakuaci cizích jednotek, nastaly až za několik let – dvojí okupace skončila na konci roku 1838.¹⁰⁴

Po odchodu rakouských a francouzských jednotek v roce 1838 se začaly v Církevním státě objevovat pokusy o změnu zavedeného pořádku. Ve čtyřicátých letech došlo k několika lokálním povstáním, která však byla římskou vládou potlačena. Při těchto příležitostech byly připomínány události z let 1831–1832.¹⁰⁵ V téže době bylo na Apeninském poloostrově aktivní hnutí Mladá Itálie (*La Giovine Italia*), založené Giuseppem Mazzinim, jednou z klíčových osobností Risorgimenta, právě v roce 1831. K jeho genezi došlo pod vlivem událostí v *Legazioni* a Mazzini právě v tomto období dospěl k závěru, že Italové jsou schopní vzepřít se konzervativnímu režimu a že k vítězství nepotřebují pomoc cizí mocnosti. Dle jeho názoru mělo naopak dojít k eliminaci vlivu evropských mocností na Apeninském poloostrově.¹⁰⁶

¹⁰⁰ NADA, Narciso: *L'Austria e la questione romana dalla rivoluzione di luglio all'fine della Conferenza diplomatica romana*. Torino 1953, s. 111–112; REINERMAN, A. J.: *The Concert Baffled*, s. 24–25.

¹⁰¹ NATALI, Giovanni (ed.): *La rivoluzione del 1831 nella Cronaca di Francesco Rangone II. Giugno 1831 – gennaio 1832*. Roma 1936, s. 130, 147, 166–167, 204–206, 211, 224, 228; NATALI, Giovanni (ed.): *Lo Stato Pontificio e l'intervento austro-francese del 1832 nella Cronaca di Francesco Rangone*. Roma 1937; PÁSZTOR, Lajos: *L'intervento austriaco nello Stato Pontificio nel 1832 e i cardinali Albani e Bernetti*. Studi Romagnoli, 8, 1957, s. 529–595.

¹⁰² FALASCHI, Francesca: *L'occupazione francese di Ancona del 1832*. Rassegna storica del Risorgimento, 15, 1928, s. 118–121; ŠEDIVÝ, Miroslav: *Francouzská okupace Ancony v roce 1832 a její ohlas v Evropě*. Moderní dějiny, 24, 2016, 2, s. 73–93.

¹⁰³ ŠEDIVÝ, M.: *The Decline*, s. 61–66.

¹⁰⁴ Lützow Metternichovi, Řím, 8. 11., 1. 12. 1838. HHStA, StK, Rom 81; GAVELLI, Mirtide – SANGIORGI, Otello: *L'aquila su San Petronio. Esercito austriaco e società bolognese 1814–1859*. Bologna 1995, s. 14–15; REINERMAN, A. J.: *Austria and the Papacy II*, s. 323; WOLFRAM, Fritz: *Besetzung und Räumung Ankonas durch Frankreich 1832–1838*. Universität Wien 1930, s. 152–153 (nevydaná disertační práce).

¹⁰⁵ MARCELLI, U.: c. d., s. 21–22 an.

¹⁰⁶ MORELLI, Emilia: *Giuseppe Mazzini. Quasi una biografia*. Roma 1984, s. 7–9.

Revoluce v Papežském státě, Parmě a Modeně byla nepochybně důsledkem změny politického režimu ve Francii v roce 1830. Protože tyto tři italské státy reprezentovaly nejzaostalejší části Itálie, vypukla revoluce právě na jejich území. Změna na francouzském trůně byla pro obyvatelstvo stimulem k vyjádření nespokojenosti s místními vládami, v případě Papežského státu pak k vypuknutí revoluce přispělo probíhající interregnum. Nejrozsáhlejší a z hlediska důsledků nejvýznamnější bylo povstání v Církevním státě a založení republiky Spojené italské provincie s hlavním městem Bolognou, která představovala přirozené centrum revolucionářů a po celou dobu si udržela vůdčí roli v revolučním hnutí. Přestože vláda v Bologni měla značnou podporu obyvatelstva, musela čelit na jedné straně zastáncům radikálních změn dožadujících se okamžitého ukončení papežské světské moci, na straně druhé papeži loajální části obyvatel, která revoluční události považovala za útok na hlavu katolické církve.

Jistý podíl na neúspěchu revoluce měla Francie, která odmítla poskytnout italským revolucionářům podporu. Rovněž nespolupráce mezi jednotlivými prozatímními vládami způsobila fragmentaci revolučního hnutí, což v konečném důsledku přispělo k jeho zániku. Z této situace těžilo Rakousko, kterému se svým zásahem podařilo nejen stabilizovat situaci ve střední Itálii, ale také zvýšit svůj vliv v Římě. Samotná rakouská vojenská intervence byla realizována z obavy Vídně, že se revoluce rozšíří do rakouských provincií v Itálii, Lombardska-Benátska, které byly bezprostředním sousedem Modeny, Parmy a Papežského státu.

Z hlediska zlepšení životních podmínek obyvatel revoluce nepřinesla prakticky žádné změny, dopad však měla na vývoj Risorgimenta. Na základě událostí let 1831–1832 vzniklo ve střední Itálii podhoubí, které bylo začátkem téměř třicetiletého boje za vznik italského národního státu. Počátek třicátých let lze vnímat jako moment, kdy došlo k zahájení snah o politickou jednotu Italů, zejména v souvislosti se založením Mladé Itálie Giuseppe Mazzinim. Tato doba také představuje úpadek nijak nekoordinované činnosti tajných organizací a začátek jednotnějšího politického úsilí italských vlastenců. To od tohoto okamžiku obsahovalo nejen požadavek sjednocení všech italských států, ale také – a právě v tomto spočívá hlavní význam rakouské intervence v roce 1831 a rakousko-francouzského vměšování o rok později – nezbytnost odstranění vlivu evropských mocností z Apeninského poloostrova. Rakouské intervence v letech 1831–1832 a rakouský útlak v Papežském státě ve třicátých letech se později stanou jednou ze zbraní italských politiků v boji za sjednocenou Itálii.

RESUMÉ

REVOLUCE V ITÁLII 1831 A RAKOUSKÁ VOJENSKÁ INTERVENCE

V období od konce napoleonských válek v roce 1815 do revolučního roku 1848 nedošlo v západní a střední Evropě k žádnému většímu vojenskému konfliktu. Přesto bylo těchto více jak třicet let svědkem několika krizových situací, které byly hrozbou pro evropský mír. Jedním z takových okamžiků byla Červencová revoluce ve Francii roku 1830 a následná revoluční vlna postupující napříč Evropou, která se nevyhnula také Apeninskému poloostrovu. Na počátku února 1831 vypukly revoluce ve třech italských státech – ve vévodství Modenském, vévodství Parmském a v Papežském státě.

Již v prvních dnech revoluce opustili habsburští panovníci ve vévodstvích ze strachu své trůny, stejně tak zanechali své úřady papežští zástupci v *Legazioni*, severních provinciích Papežského státu. Vytvořené revoluční vlády postupně převzaly kontrolu v obou vévodstvích a na téměř celém území Papežského státu s výjimkou Říma a okolí. Během února byly ve všech třech středoitalských státech zavedeny administrativní a správní reformy, vláda v Bologni dokonce na přelomu února a března vyhlásila vznik nového státu s názvem Spojené italské provincie a vyhlásila ústavu.

Jednotliví vládci nebyli schopni vyřešit nastalou situaci vlastními prostředky. Toho si byl vědom také Klemens Wenzel Lothar Nepomuk von Metternich, rakouský státní kancléř a ministr zahraničí. Ten nehodlal dopustit jakékoliv politické změny na poloostrově, které by ohrožily všeobecný mír v Evropě a dominanci Rakouského císařství na italském území. Proto již na počátku března byly na pochodu císařské oddíly vyslané z Lombardska-Benátska s cílem potlačit revoluce. Striktní dodržování principu neintervence, vyhlášeného vládou v Paříži v předchozím roce a převzatého povstaleckými vládami v Itálii, způsobilo fragmentaci revolučního hnutí a v konečném důsledku ho odsoudilo k zániku. Rakouská armáda bez větších potíží zasáhla ve všech třech státech a revoluční snahy tak překazila.

Kapitulací revolucionářů v Anconě na konci března skončil krátký boj obyvatel států střední Itálie za liberálnější vládu. Skutečnost, že toto úsilí bylo zmařeno vojenským zásahem Rakouska, byla později využita italskými politiky a vlastenci s úmyslem eliminovat vliv Vídně na Apeninském poloostrově. Vliv evropských mocností totiž bránil vzniku jednotného italského národního státu.

Klíčová slova: Itálie, Papežský stát, Rakousko, revoluce, intervence, 1831, Risorgimento

SUMMARY

THE REVOLUTION IN ITALY IN 1831 AND THE AUSTRIAN MILITARY INTERVENTION

There was not a major military conflict in the west and central Europe during the period between the Napoleonic wars and the year 1815 to the revolutionary year 1848. Nevertheless, during the given period existed several critical situations, which were an imminent threat to European peace. One of such situations was the July revolution in France in the year 1830 followed by the revolutionary wave coming through the whole of Europe, which did not miss the Italian peninsula as well. Revolutions sparked in three Italian states, in the Duchy of Modena, the Duchy of Parma and in the State of the Church, at the beginning of February 1831. The Habsburg rulers left their thrones scared in the duchies in the first days of the revolution. Similarly, the papal deputies left their positions in *Legazioni*, the northern provinces of the State of the Church. The created revolutionary governments gradually took over the control in both duchies and almost in the whole region of the State of the Church, except Rome and the imminent surroundings. During February, there were put into action administrative reforms in all three central Italian states. The government in Bologna even declared the constitution of a new state with a name of United Italian Provinces and declared a constitution at the turn of February and March.

The individual rulers were not able to solve the situation with their own means. Klemens Wenzel Lothar Nepomuk von Metternich, Austrian state chancellor and the minister of foreign affairs, was aware of the fact as well. He did not want to allow any political changes in the Italian peninsula, which would threaten the peace in Europe and the dominance of the Austrian empire in the Italian area. Therefore, imperial military units from Lombardy-Venetia were sent to cease the revolution already at the beginning of March. The strictly kept principle of non-intervention declared by the government in Paris in the previous year which was taken over by the revolutionary government in Italy caused fragmentation of the revolutionary movement and it condemned it to the end in the end. The Austrian army therefore

without any major struggle intervened in all three states and foiled the revolutionary efforts.

The short fight for a liberational government of the inhabitants of the states of central Italy ended by the capitulation of the revolutionaries in Ancona at the end of March. The reality, that the struggle was put to rest by the Austrian intervention was later used by the Italian politicians and nationalists in order to eliminate the influence of Vienna in the Italian peninsula. The influence of European powers actually impeded with the origin of a united Italian national state.

Keywords: Italy, the State of the Church, Austria, revolution, intervention, 1831, Risorgimento

Mgr. Daniel Martínek
Katedra historických věd
Filozofická fakulta
Západočeská univerzita v Plzni
Sedláčkova 31
306 14 Plzeň
Česká republika
e-mail: daniel-martinek@email.cz